

jaargang 7 - nr. 25 - maart-april-mei 1984

driemaandelijks

Bareel

DOSSIER MIGRATIE IN 1983

Tijdschrift voor wie ten dienste staat van buitenlanders

een uitgave van de v.z.w.

BAREEL

Hoofredacteur :

Mil Vervliet

Redactie :

Miek Aerts, Gaëtan de Moffarts, Veerle

Hobin, Mark Maes, Luk Michiels, Frank

Moulaert, Tin Wouters.

Medewerkers :

Sarie Abdeslam, Jan De Staelen, Liese-

lot Pittery, Johan Proot, Hugo Swinnen,

Lode Van Loock, Etienne Vermeir.

Foto's :

Johan Proot, Jan De Staelen.

Redaktiesekretariaat :

Pol Kongs

Brabantstraat 174 bus 4

1030 Brussel

tel. 02/217.12.68

Druk : De Vrikk

Abonnementen:

Je kunt je abonneren tegen 250 fr. per jaar door overschrijving van dit bedrag op rekeningnummer 001-0967311-06 van Bareel met vermelding 'Abonnement Bareel'.

INHOUD

Dossier

Het migrantenbeleid in '83

Het wetsontwerp Gol	blz 3
tekst van het wetsontwerp - Titel I	blz 5
Toegang tot de arbeidsmarkt	
arbeidskaarten	blz 8
beroepskaarten	blz 10
OCMW en sociale hulp	blz 11
Onderwijs	blz 12
Politieke vluchtelingen	blz 13
Kinderbijslag	blz 15
Werkloosheid	blz 16
Anti-racisme-werking - einde dossier	blz 19
De Hoge Raad voor Migranten	
balans van één jaar werking	blz 19
Dokumentatie	blz 22
Kolloquium Buitenlandse Minderheden	blz 24

foto JP

DOSSIER MIGRATIE IN 1983

Samenstelling Dossier :

Lode Van Loock en Veerle Hobin

HET MIGRANTENBELEID IN '83

Was het migrantenbeleid in 1983 aan een verdere aftakeling toe? De gehele verkiezingskampagne die op gemeentelijk vlak werd gevoerd (verkiezingen van 10 oktober 1982), vertoonde immers een zeer zware racistische inslag en sommige Brusselse gemeenten bleven weigeren migranten in te schrijven.

Op beleidsvlak werd het regeringsakkoord Martens V (luik migranten), in december 1981 tot stand gekomen, herbevestigd in een regeringsverklaring aan het parlement op 16 maart 1983 door de eerste minister :

"Tenslotte, België is en moet een onthaalland blijven; de regering wil daartoe bijdragen. Ook wil de regering de integratie in onze nationale gemeenschap bevorderen van de vreemdelingen die dat wensen, door de verwerving van de Belgische nationaliteit met alle rechten en plichten die dat meebrengt, te vergemakkelijken.

Op dezelfde wijze, zal de regering alle nodige maatregelen nemen om de effectieve toepassing van de wet op het racisme en de xenofobie te verzekeren. Rekening houdend met de ernst van de situatie op economisch, sociaal en financieel vlak, zal

de regering de stopzetting van de immigratie, waartoe in 1974 werd beslist, effectief doorvoeren.

De regering zal daartoe de herziening voorstellen van de thans geldende bepalingen inzake de gezinshereniging, alsook van de criteria voor toekenning van hulp door de OCMW's aan vreemdelingen, die op een onregelmatige wijze voor een korte tijd in ons land verblijven en van hen die wachten op het statuut van vluchteling.

Tenslotte zal de regering, wegens de ernst van de problemen die zich voordoen in sommige gemeenten, er de inschrijvingen van nieuwe vreemdelingen van buiten de E.G. beperken (1)."

Hoe werd nu deze regeringsmededeling effectief in wetteksten en/of ontwerpen omgezet?

(1) Uittreksel uit de regeringsmededeling, gedaan aan het parlement op 16 maart '83, door Eerste Minister, W. Martens.

1) Het ontwerp van Jean Gol.

Het lijkt ons weinig zinvol nog eens uitgebreid alle gebeurtenissen die in 1983 plaats hadden in het kader van het regeringsontwerp betreffende sommige aspecten van de toestand van de vreemdelingen en houdende invoering van de Belgische nationaliteit op een rij te zetten. We verwijzen daarvoor naar de talrijke publikaties die daarover reeds gepleegd werden.

Maar we geven u toch nog een summier overzicht.

Begin 1983 werd bekend dat het Ministerie van Justitie een wetsontwerp aan het voorbereiden was over 'de immigratie en de integratie van de vreemdelingen en de verwerving en het verlies van de Belgische nationaliteit'. De regeringsmededeling van 16 maart '83 bevestigde de grote lijnen van het wetsontwerp. Toen bleek wat dit ontwerp precies inhield — dat het een uitholling was van het statuut van de migranten in België — kwam er een golf van protest op, die een eerste hoogtepunt bereikte op 8 mei 1983, toen bijna vijftienduizend mensen door de straten van Brussel opstapten. Een tweede hoogtepunt kwam er nog net voor de eindejaarsfeesten, toen studenten, eerst in Brussel en Wallonië en daarna ook in Vlaanderen, in hongerstaking gingen. Zij vestigden door hun acties, meer nog dan de betoging van 8 mei 1983, de aandacht op de noodzaak tot intrekking van het omstreden wetsontwerp.

Het ontwerp werd bekendgemaakt op 10 juni 1983 door de minister van justitie himself, weliswaar omringd door verschillende medewerkers. Vreesde hij het antwoord schuldig te blijven op vragen van meer kritisch ingestelde journalisten? Want zo blijkt uit de eerste bespreking in de Kamerkommissie van justitie (najaar '83): 'de minister heeft geen enkel inzicht in de praktische gevolgen die de voorgestelde maatregelen zouden hebben'.

De verlaging van het recht op gezinshereniging van 21 tot 18 jaar bijvoorbeeld, is veeleer een symbolische maatregel, maar kan de betrokken personen wel veel morele schade berokkenen. Op een totale immigratie van 13.982 niet E.G.-ers in 1981, waarvan 3.604 gevallen van familiale hereniging, ging het om 89 personen. In '82 zelfs maar om 30 personen (totale immigratie niet E.G.: 5.641 - familiale hereniging: 1.625). Daarbij houden een aantal van deze personen toch het recht op gezinshereniging krachtens bilaterale akkoorden, die België ertoe verplichten hereniging tot een hogere leeftijd toe te staan. Met andere woorden, deze cijfers bewijzen dat in de optiek van een volledige immigratiestop deze maatregel onnuttig is, ten opzichte van de getroffen personen is ze inhumain.

Het wetsontwerp werd in de loop van september hier en daar wat aangepast aan de juridisch-technische opmerkingen van de Raad van State en werd op 17 oktober 1983 ter beschikking gesteld van de Kamer van volksvertegenwoordigers. Het was een regeringsontwerp geworden, ondertekend door de ministers Gol, De Clerq, Nothomb, Tindemans, Vreven en Dehaene.

Het wetsontwerp is een amalgaam van de meest diverse en uiteenlopende materies die enkel hun lijdend voorwerp (de vreemdelingen) gemeen hebben. De minister van justitie, de initiatiefnemer, waagt zich daarbij ook op het domein van zijn collega's van sociale zaken en onderwijs. Het ontwerp bevat twee grote delen. Titel 1 van de wet bevat een aantal beperkende maatregelen inzake gezinshereniging, buitenlandse studenten, financiële bijstand vanwege het OCMW en inschrijving van vreemdelingen in de gemeenteregisters. Daarnaast bevat de titel ook een wijziging in de wet ter beteugeling van racistische daden. Titel 2 van het wetsontwerp heet 'Wetboek van de Belgische nationaliteit'. Daarin wordt de toekenning van de Belgische nationaliteit en de procedures van naturalisatie en nationaliteitskeuze of -optie behandeld.

De minister van justitie liet iedereen in

de waan dat in dit deel van het ontwerp grote toegevingen gedaan werden inzake de duur en kostprijs van de procedures om de Belgische nationaliteit te verkrijgen. Het is hoog tijd om deze verkeerde voorstelling van zaken de wereld uit te helpen. Vooreerst wordt de procedure, die normaal enkele jaren duurt, door het wegvallen van een aantal bekendmakingen, slechts enkele maanden korter. Maar ze blijft net zo duur. Het is trouwens nog steeds de rechtbank van eerste aanleg die zich over de aanvraag tot optie of naturalisatie moet uitspreken. En de rechtbank kan ze weigeren "indien ernstige feiten de toekenning verhinderen" of "indien er redenen zijn om te denken dat de wil tot integratie van de aanvrager onvoldoende is". De memorie van toelichting maakt ons iets wijzer wat de zeer ruime interpretatiebevoegdheid betreft die de rechtbank terzake geniet. We citeren: 'Terzake kan de omstandigheid dat een immigrant uitsluitend in een milieu van vreemdelingen leeft, als betekenisvol worden beschouwd.'

Welnu, eerst en vooral lijkt ons dit criterium irrelevant; het feit op zich dat iemand de Belgische nationaliteit aanvraagt, getuigt van de wil tot integratie.

Verder opent dit de weg naar een allesomvattende controlemogelijkheid van het privé-leven, de relaties, de woonsi-

tuatie, het werk, de leefomstandigheden en noem maar op.

Onze kritiek gaat echter nog verder. Want art. 23 stipuleert dat vreemdelingen die Belg werden door optie of naturalisatie hun Belgische nationaliteit kunnen verliezen indien zij ernstig tekortkomen in hun verplichtingen als Belgisch burger. Zo blijven deze 'nieuwe Belgen' voortdurend blootgesteld aan controle en bedreiging van hun Belgische nationaliteit.

Duidelijk wordt dus wel dat dit 'positieve' luik, na een grondige analyse, niet zoveel opbouwends meer biedt. En zelfs al waren we minder kritisch ingesteld, dan nog zouden we ook dit tweede deel van het wetsontwerp integraal afwijzen. Het is namelijk onaanvaardbaar dat dit luik wordt voorgesteld als

een positief tegengewicht voor de beknotting van de wet van 15 december 1980. Komt daarbij onze vrees dat de 'ruimere' mogelijkheid tot naturalisatie of optie als alternatief voor het stemrecht zal aangevoerd worden. En verder kompenseert het vergemakkelijken van de toegang tot de Belgische nationaliteit niet de schrijnende afwezigheid van maatregelen tot vorming en echte integratie voor de jonge migranten.

Zowel uit parlementaire als uit niet-parlementaire hoek brak tegen het wetsontwerp een storm van reacties los. Inmiddels is het debat in de Kamer voorbij, kennen we de definitief goedgekeurde tekst die nu naar de Senaat gaat, en hebben we akte genomen van het stemgedrag van onze parlementsleden. Sommige ja- en neen-stemmers hebben ons toch verrast. Luc D'Hoore bijvoorbeeld heeft de moed opgebracht zijn mening daadwerkelijk om te zetten in

een neen-stem tegen het wetsontwerp en een reeks onthoudingen bij de amendementen. Rika Steyaert daarentegen heeft systematisch ja gestemd bij elk onderwerp dat ter stemming voorlag. En de heren van het Vlaams Blok en de RAD-UDRT hebben zich bij de stemming van de artikels onthouden, omdat ze oordeelden dat het ontwerp niet ver genoeg ging.

Alle regeringsamendementen (zie Bareel nr. 24) werden dus aanvaard. Wat vermeldenswaard is, is dat het artikel in verband met de bestraffing van daden die een inbreuk zijn op de wet tegen het racisme van 31 juli '81 in een tussentijdse stemming onontvankelijk werd verklaard. Men verklaarde dit artikel strijdig met artikel 98 van de Grondwet, dat stelt dat persmisdrijven vervolgd moeten worden voor het Hof van Assisen.

tekst van het wetsontwerp, aangenomen door de Kamer :

Titel I: Bepalingen betreffende sommige aspecten van de toestand van de vreemdelingen

1. Bepalingen inzake gezinshereniging

Artikel 1.

Art. 10 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 10 - Onder voorbehoud van de bepalingen van artikelen 9 en 12, zijn van rechtswege tot een verblijf van meer dan 3 maanden in het Rijk toegelaten:

«1° de vreemdeling wiens recht op verblijf erkend wordt door een internationaal verdrag, door de wet of door een koninklijk besluit

«2° de vreemdeling die voldoet aan de wettelijke voorwaarden, andere dan deze betreffende het verblijf, om de Belgische nationaliteit te verwerven door optie of om deze nationaliteit te herkrig-

het verwerven van een vreemde nationaliteit door haar echtgenoot

«4° de vreemdeling die de echtgenoot is van een tot een verblijf in het Rijk toegelaten of gemachtigde vreemdeling of van een tot vestiging aldaar gemachtigde vreemdeling en die met deze komt samenleven, alsmede hun kinderen die te hunnen laste zijn en die met hen komen samenleven alvorens zij de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt, tenzij een internationaal verdrag dat België bindt meer voordelige bepalingen bevat.

«Wanneer de echtgenoot of het kind van een tot verblijf in het Rijk toegelaten of gemachtigde vreemdeling of van een tot vestiging aldaar gemachtigde vreemdeling, zelf tot een verblijf in het Rijk toegelaten is op grond van het eerste lid, 4°, na de inwerkingtreding van deze bepaling, kan het recht om zich bij dezelfde vreemdeling te voegen nog slechts worden ingeroepen tijdens hetzelfde kalenderjaar en het daaropvolgende kalenderjaar.

«Wanneer een vreemdeling tot het verblijf in het Rijk toegelaten is, met toepas-

sing van het eerste lid, 4°, na de inwerkingtreding van deze bepaling, kunnen noch zijn echtgenoot, noch zijn kinderen zich beroepen op het recht om zich bij hem te komen voegen.

«Het eerste lid, 4°, is niet van toepassing op de leden van het gezin van de vreemdeling die gemachtigd is in België te verblijven om er te studeren.»

Artikel 2.

Een artikel 10 bis, luidend als volgt, wordt in dezelfde wet ingevoegd:

«Art. 10bis - § 1 Wanneer de in artikel 10, eerste lid, 4°, bedoelde familieleden van een tot een verblijf toegelaten of gemachtigde vreemde student een machtiging tot verblijf van meer dan drie maanden aanvragen, moet die machtiging toegekend worden indien de student het bewijs aanbrengt dat hij over voldoende middelen van bestaan en over voldoende huisvesting beschikt om het lid of de leden van zijn familie, die gevraagd hebben zich bij hem te voegen, te herbergen en voor zover dat lid of die leden zich niet in één der artikel 3, 2° en tot 4° voorziene gevallen bevinden.

«§ 2 Wanneer het gehandicapte kind van een tot het verblijf toegelaten of gemachtigde vreemdeling of van een tot vestiging gemachtigde vreemdeling een machtiging tot verblijf van meer dan drie maanden aanvraagt, moet die machtiging toegekend worden indien het kind

foto JP

Mars tegen het wetsontwerp Gol

foto JP

het bewijs aanbrengt dat het ten laste is van die vreemdeling en een attest overlegt uitgaande van een door de Belgische diplomatieke of konsulaire post erkende geneesheer dat aangeeft dat het, wegens zijn handicap, enkel kan leven ten laste van een ander persoon op voorwaarde dat de vreemdeling bij wie het zich komt voegen het bewijs levert dat hij over voldoende middelen van bestaan en over voldoende huisvesting beschikt en voor zover het betrokken kind zich niet in één der in artikel 3, 2° tot 4° voorziene gevallen bevindt.»

Artikel 3.

Artikel 15 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 15 - Onverminderd de meer voorafgaande bepalingen vervat in een internationaal verdrag en behoudens wanneer de vreemdeling die erom verzoekt zich in één der in artikel 3 voorziene gevallen bevindt, moet de machtiging tot vestiging verleend worden:

»1° aan degene die behoort tot één der in artikel 10, eerste lid, 2° en 3°, bepaalde categorieën

»2° aan de vreemdeling die echtgenoot is van een tot vestiging in het Rijk gemachtigde vreemdeling en die met deze samenleeft, alsmede aan hun kinderen, die met hen samenleven en die, ofwel de leeftijd van achttien jaar niet hebben bereikt, ofwel te hunnen laste zijn.

»Wanneer de echtgenoot of het kind van een tot vestiging in het Rijk gemachtigde vreemdeling zelf tot vestiging in het Rijk gemachtigd is op grond van het eerste lid, 2°, na de inwerkingtreding van deze bepaling, kan het recht tot machtiging om zich te vestigen nog slechts worden ingeroepen om met deze vreemdeling samen te leven tijdens hetzelfde kalenderjaar en tijdens het daaropvolgende kalenderjaar.

»Wanneer een vreemdeling tot vestiging in het Rijk gemachtigd is met toepassing van het eerste lid, 2°, na de inwerkingtreding van deze bepaling, kunnen zijn echtgenoot noch hun kinderen zich beroepen om met hen samen te leven op het recht tot machtiging om zich te vestigen, voorzien door genoemd eerste lid, 2°.

»Tenzij redenen van openbare orde of van veiligheid van het land er zich tegen verzetten, moet de machtiging tot vestiging eveneens verleend worden aan de vreemdeling die het bewijs levert dat hij vijf jaar regelmatig en ononderbroken in het Rijk verblijft. Voor de toepassing van deze bepaling wordt geen rekening gehouden met het krachtens artikel 58 doorgebrachte verblijf van de student of van de leden van zijn familie tijdens dezelfde periode.»

2. Bepalingen betreffende studenten.

Artikel 4.

In artikel 58, eerste lid, van dezelfde wet, worden de woorden «die in België wenst te studeren» vervangen door de woorden «die in België wenst te studeren in het hoger onderwijs of er een voorbereidend jaar tot hoger onderwijs dient te volgen».

Artikel 5.

Artikel 61 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 61 - Onverminderd de andere bepalingen van de wet kan de Minister van Justitie de vreemdeling die toelating heeft gekregen om in het Rijk te verblijven teneinde er te studeren, eruit terugwijzen, wanneer deze na afloop van zijn studies zijn verblijf verlengt of zijn studies op overdreven wijze verlengt rekening houdend met de bekomen resultaten of wanneer hij een winstgevend bedrijvigheid uitoefent die de normale voortzetting van zijn studies kennelijk hindert of nog wanneer hij zich zonder geldige reden niet aanmeldt voor de examens en aldus niet meer voldoet aan de voorwaarden welke aan zijn hoedanigheid van student zijn verbonden.

»De Minister van Justitie kan de vreemdeling die toelating had gekregen om in België te verblijven ten einde er te studeren en die na afloop van zijn studies zijn verblijf heeft verlengt en niet meer in het bezit is van een regelmatige verblijfsvergunning of de studies op overdreven wijze verlengt, rekening houdend met de resultaten, ook het bevel geven het grondgebied te verlaten. Deze maatregel kan onder dezelfde voorwaarden genomen worden ten aanzien van de leden van het gezin van de student wiens verblijfsrecht beperkt is tot de duur van de studies. In beide gevallen vermeldt het bevel om het grondgebied te verlaten dat dit lid is toegepast.

»Om, rekening houdend met de resultaten, te oordelen over het overdreven karakter van de duur van de studies, dient de Minister van Justitie het advies in te winnen van de autoriteiten van de instelling waar de student ingeschreven is en van de instelling waar hij het vorige academisch of schooljaar ingeschreven was.»

3. Beperking van het verblijf of de vestiging van vreemdelingen in bepaalde gemeenten

Artikel 6

Na artikel 18 van dezelfde wet, wordt een hoofdstuk IV bis ingevoegd dat een als volgt luidend artikel 18bis bevat:

«Hoofdstuk IV bis - Beperkingen van het verblijf of de vestiging van vreemdelingen in bepaalde gemeenten.

»Art. 18bis - De Koning kan, op voorstel van de Minister van Justitie, bij een in de Ministerraad overlegd besluit, bij een algemene voorziening en voor een bepaalde periode, de vreemdelingen andere dan E.G.-vreemdelingen en gelijkgestelden in de zin van art. 40, verbieden, op straffe bij art. 70 bepaald, te verblijven of zich te vestigen in bepaalde gemeenten, indien hij oordeelt dat de aangroei van de vreemde bevolking in deze gemeenten het algemeen belang schaadt.

»Om voornoemd voorstel te kunnen doen, moet de Minister van Justitie op zijn initiatief een eensluidend en met redenen omkleed advies hebben ingewonnen, dat uitgaat van de betrokken gemeenteraad, die daarover bij een twee derden meerderheid heeft beslist, en dient hij het met redenen omkleed advies van de gouverneur van de provincie in te winnen.

»Het verbod betreft niet dezen die, op het ogenblik dat het in werking treedt, in het Rijk gevestigd waren, noch dezen die, op het ogenblik dat het toegepast wordt, in de gemeente verblijven.

»Het heeft geen betrekking op de vreemdeling die krachtens de wet of een koninklijk besluit vrijgesteld is van inschrijving bij het gemeentebestuur.

»Het verbod is evenmin van toepassing, indien ze samenleven of komen samenleven met een vreemdeling die in de betrokken gemeente verblijft, op diens echtgenoot, noch op hun kinderen die, ofwel de leeftijd van achttien jaar niet bereikt hebben, ofwel te hunnen laste zijn.

»de burgemeester van de gemeente waar het verbod van kracht is, kan, in afwijking van het eerste lid, de vreemdeling die erom verzoekt toestaan voor een bepaalde tijd in die gemeente te verblijven. Dat verzoek is slechts ontvankelijk indien de belanghebbende het recht heeft gedurende deze tijd in België te verblijven. Indien de afwijking niet binnen de dertig dagen van het verzoek wordt toegestaan kan de belanghebbende per aangetekende brief een met redenen omkleed verzoek richten tot de Minister van Justitie, die het inwiligt of weigert.»

4. Aanpassingen aan de wet van 15 december 1980 en aan de wet van 27 juni 1921.

Artikel 7.

In artikel 72 van dezelfde wet worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden

«vijf dagen» vervangen door de woorden «vijf werkdagen»

2° het vierde lid wordt aangevuld als volgt: «en het inzage-recht in het administratief dossier»

3° een vijfde lid wordt toegevoegd, luidend als volgt:

«De raadsman van de vreemdeling kan het dossier ter griffie van de bevoegde rechtbank raadplegen gedurende de twee werkdagen die aan de terechtzitting voorafgaan.

»De griffier geeft hiervan bij aangetekende brief bericht aan de raadsman.»

Artikel 8.

Artikel 2, 4°, van de wet van 27 juni 1921 waarbij aan verenigingen zonder winstgevend doel en aan instellingen van openbaar nut rechtspersoonlijkheid wordt verleend, wordt vervangen door de volgende bepaling:

«4° de namen, de voornamen, het beroep, de woonplaats, de nationaliteit van de leden en, wanneer de leden niet de Belgische nationaliteit bezitten, in voorkomend geval, hun inschrijving in het bevolkingsregister»

Artikel 9.

Artikel 10 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 10 - Een lijst waarin al de leden van de vereniging naar alfabetische orde van hun naam zijn vermeld, met opgave van hun voornamen, woonplaats en nationaliteit, wordt binnen de maand na de bekendmaking van de statuten neergelegd op de griffie van de burgerlijke rechtbank van de plaats waar de vereniging haar zetel heeft. Wanneer de leden niet de Belgische nationaliteit bezitten, wordt bovendien, in voorkomend geval, hun inschrijving in het bevolkingsregister vermeld. Elk jaar wordt de lijst aangevuld met een opgave, naar alfabetische orde opgemaakt, van de wijzigingen die zich met betrekking tot de leden

hebben voorgedaan. Eenieder kan van die lijst kosteloos inzage nemen.»

Artikel 10.

Artikel 26, tweede lid, van dezelfde wet wordt vervangen door volgende bepaling:

«Hetzelfde geldt wanneer drie vijftien van de leden niet de Belgische nationaliteit bezitten dan wel geen in het Rijk gevestigde vreemdelingen zijn, ingeschreven in het bevolkingsregister en verblijf houdende in België.»

4. Bepalingen betreffende het maatschappelijk welzijn.

Artikel 11.

In artikel 57 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, wordt tussen het derde en het vierde lid volgende lid ingevoegd:

«Indien het evenwel vreemdelingen betreft die noch gemachtigd noch toegelaten zijn tot een verblijf van meer dan drie maanden in het Rijk of om er zich te vestigen of vreemdelingen die onwettig in het Rijk verblijven, wordt de dienstverlening beperkt tot de materiële en geneeskundige dienstverlening die nodig is om in het levensonderhoud te voorzien.

»In dat geval kan de materiële dienstverlening door uitkeringen in natura worden verzekerd.

»Deze bepaling is niet van toepassing op de kandidaat politieke vluchtelingen.»

7. Oprichting van een studiekommissie voor de immigratie

Artikel 13

Bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit wordt een studiekommissie voor de immigratie opgericht, belast

met het onderzoek van de problemen van de immigratie, in zover ze een geheel vormen, en de mogelijke oplossingen.

»De Koning regelt de samenstelling en de werking van de Studiekommissie voor de immigratie.

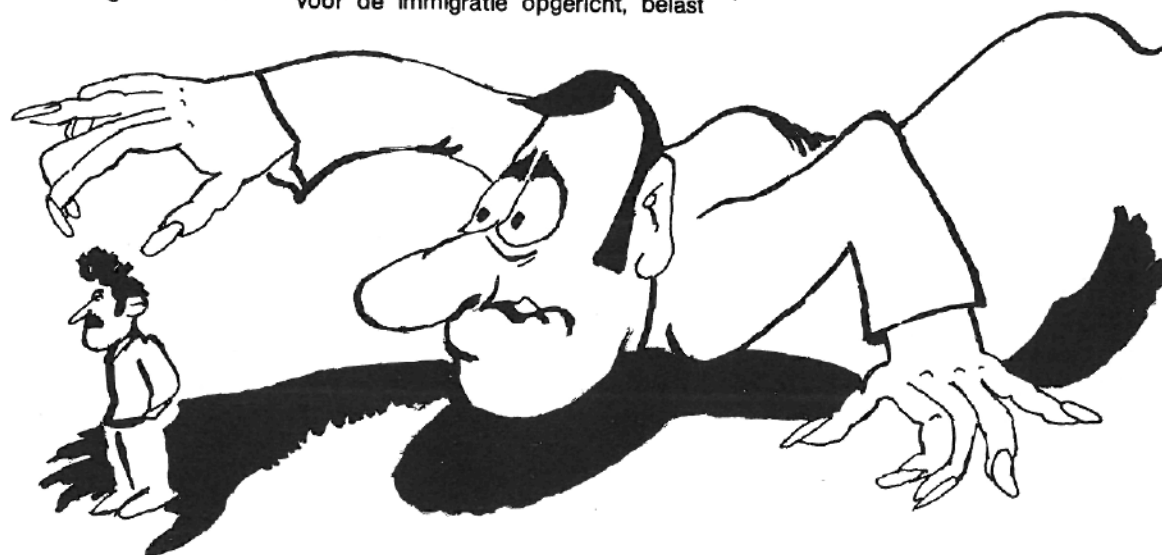
»Binnen 12 maanden na de bekendmaking van deze wet legt de commissie een eerste verslag voor.

»Dat verslag wordt overgezonden aan de Ministerraad, de gewestelijke en de gemeenschapsexecutieven evenals aan de wetgevende vergaderingen.»

(hoofdstuk 6, art. 12, verscherping van de bestraffing van bepaalde door racisme of vreemdelingenhaat ingegeven daden, is weggefallen; zie hoger)

Titel II: Wetboek van de Belgische nationaliteit

Het wetboek van de Belgische nationaliteit is vrij uitgebreid. Elders in dit blad vindt u hierop een commentaar. We komen in één van de volgende nummers nog op dit deel van het wetsontwerp terug.

2) Toegang tot de arbeidsmarkt

De beslissing van het sociaal-economisch kernkabinet, d.d. 1 aug. 1974, om verzoeken tot inwijking, aangevraagd door nieuwe immigranten, afkomstig uit niet E.G.-landen, te blokkeren, bleef ook van kracht tijdens 1983 (1).

Wel dient opgemerkt dat de aflevering van arbeidskaarten een gewestelijke materie is geworden; de wetgeving zelf blijft nationaal.

In 1982 werden, zoals u in tabel 1 kunt lezen, 2280 arbeidsvergunningen afgeleverd 'bij immigratie' voor het gehele rijk, tegen 3461 in '81, 3861 in '78, 4716 in '77.

Van de 2280 afgeleverde arbeidsvergunningen waren er 891 A-vergunningen en 1389 B-vergunningen. Deze laatste vergunningen gelden voor een bepaalde sektor en een bepaalde tijd. Bijna de helft van de vergunningen werden in het Brussels gewest afgeleverd.

Voor 1983 beschikken we enkel over de cijfers van de eerste zes maanden.

Van de arbeidsvergunningen, afgeleverd gedurende de eerste helft van 1983, zijn er 381 A-vergunningen en 588 B-vergunningen. In het algemeen merken we dat de dalende trend zich voortzet, behalve voor immigranten uit de V.S. en Japan. Zo neemt de V.S. 20,2 % van de vergunningen voor zijn rekening. Het betreft hier wel grotendeels B-vergunningen.

(1) Met uitzondering van werkvergunningen afgeleverd aan 'hooggekwalificeerd' personeel en personen die wegens hun specialisatie niet op de Belgische arbeidsmarkt te vinden zijn, en aan familieleden van vreemdelingen, houders van een arbeidskaart A (gezinshereniging).

Aan de Amerikanen werden de meeste arbeidsvergunningen afgeleverd (392 of 17 % van het totaal).

Ten opzichte van 1981 stellen we een fikse daling van het aantal afgeleverde arbeidsvergunningen vast met 1/3de.

Tabel 1: Verdeling per nationaliteit en gewest van het aantal arbeidskaarten, toegestaan in 1982 BIJ IMMIGRATIE (A en B) (tussen haakjes de cijfers van 1981)

Nationaliteit	het Rijk	Brussel	Waals gewest	Vlaams gewest	Prov. Antwerpen
Turkse	194 (559)	44 (181)	63 (142)	87 (236)	17 (42)
Spaanse	72 (118)	25 (43)	18 (26)	29 (49)	20 (33)
Griekse	44 (70)	18 (40)	17 (10)	9 (20)	3 (6)
Marokkaanse	311 (702)	157 (440)	78 (89)	96 (173)	27 (79)
Pol. vlucht.	98 (140)	47 (74)	38 (45)	13 (21)	— (8)
Ver. Staten	392 (423)	276 (303)	24 (13)	92 (97)	38 (41)
Japan	181	133	3	45	—
Andere	988 (1380)	387	164	417	246
Totaal	2280 (3461)	1087 (1728)	405 (549)	788 (1184)	360 (552)

Tabel 2: Verdeling per nationaliteit en gewest van het aantal arbeidskaarten, toegestaan gedurende de eerste 6 maanden van 1983 BIJ IMMIGRATIE (A en B)

nationaliteit	het Rijk	Brussel	Waals gewest	Vlaams gewest	Prov. Antwerpen
Turkse	74	10	14	50	2
Spaanse	42	21	6	15	10
Griekse	15	6	3	6	2
Marokkaanse	109	46	30	33	4
Politieke vluchtelingen	33	8	12	13	2
V.S.	188	117	11	60	37
Japan	99	34	1	45	6
andere	369	139	70	184	96
TOTAAL	929	381	147	400	159

Arbeidskaarten, toegestaan zonder immigratie.

Het aantal vergunningen 'zonder immigratie', d.w.z. vergunningen, afgeleverd aan de echtgeno(o)t(e) en kinderen van werknemers gevestigd in ons land en welke voor de eerste maal aan het beroepsleven deelnemen, bedroeg in 1982 6946 tegen 6893 in '81, 6399 in '78 en 5408 in '74.

Brussel neemt ook hier bijna de helft van het aantal vergunningen voor zijn rekening in 1982 (44,7 %), Vlaanderen bijna 30 %, Wallonië bijna 26 %. Kwa nationaliteiten nemen de Marokkanen 30,1 % van het aantal afgeleverde arbeidskaarten voor hun rekening, gevolgd door de Turken (20,3 %) en de Spanjaarden. In Brussel wordt bijna de helft van de vergunningen afgeleverd aan Marokkanen, terwijl in het Vlaamse gewest de Turken op de eerste plaats komen. In vergelijking met 1981 is er een lichte stijging van het aantal afgeleverde arbeidsvergunningen zonder immigratie.

Besluit

- De fikse daling van het aantal arbeidsvergunningen bij immigratie duidt misschien aan dat de gezinshereniging voornamelijk bij de Turkse en Marokkaanse gezinnen van de eerste generatie, bijna voltrokken is (in 1982 werden er 891 A-vergunningen toegekend, waarvan 734 aan mannen en 157 aan vrouwen). Kwa leeftijd zijn deze A-vergunningen als volgt verdeeld: 179 aan personen onder de 19 jaar, 257 aan personen tussen 20 en 24 jaar, 450 aan personen tussen 25 en 54 jaar, 4 aan personen tussen 55 en 59 jaar en 1 aan een persoon boven de zestig jaar.

- Het aantal arbeidsvergunningen zonder immigratie daarentegen stijgt in '82 lichtjes t.o.v. '81 en gevoelig in de eerste helft van '83. Dit bevestigt de algemene trend sinds 1974 dat meer en meer jongeren de leeftijd bereiken om op de arbeidsmarkt te treden. Vergeet echter niet dat in al deze

Tabel 3: Verdeling per nationaliteit en gewest van het aantal arbeidskaarten, toegestaan in 1982 ZONDER IMMIGRATIE (tussen haakjes de cijfers van 1981)

nationaliteit	het Rijk	Brussel	Waals gewest	Vlaams gewest	Prov. Antwerpen
Turkse	1412 (1163)	345 (360)	362 (350)	705 (753)	142 (137)
Spaanse	1181 (1099)	536 (470)	353 (392)	292 (237)	100 (103)
Griekse	241 (275)	94 (121)	110 (96)	37 (58)	1 (6)
Marok — kaanse	2295 (2093)	1343 (1298)	351 (354)	601 (441)	358 (271)
Pol. vluch — telingen	543 (586)	300 (351)	167 (155)	76 (80)	44 (35)
Ver. Staten	62 (64)	31 (32)	14 (12)	17 (20)	14 (9)
Japan	8	5	1	2	—
Andere	1204	456	444	304	156
Totaal	6946 (6983)	3110 (3156)	1802 (1828)	2034 (1909)	815 (730)

Tabel 4: Verdeling per nationaliteit en gewest van het aantal arbeidskaarten, toegestaan gedurende de eerste 6 maanden van 1983 ZONDER IMMIGRATIE

nationaliteit	het Rijk	Brussel	Waals gewest	Vlaams gewest	Prov. Antwerpen
Turkse	678	164	176	338	68
Spaanse	583	265	250	68	33
Griekse	93	50	35	8	—
Marokkaanse	2426	1373	353	700	494
Politieke vluchtelingen	301	203	77	41	15
V.S.	17	3	5	9	4
Japan	1	—	—	1	1
andere	565	224	203	134	78
TOTAAL	4664	2286	1099	1299	693

statistieken de E.G.-ers NIET zijn opgenomen (omwille van het vrij verkeer van werknemers).

- Misschien omwille van deze lichte

stijging in tijden van grote werkloosheid, werden de plannen inzake de beperking van de gezinshereniging en het doorgeven van de arbeidsvergunningen, die reeds lang beston-

den, ook gekoncretiseerd en in een K.B. vastgelegd. Dit K.B. van de minister van Tewerkstelling en Arbeid, Michel Hansenne, werd door de regering op 27 juli 1983 goedgekeurd en gepubliceerd in het Staatsblad van 20 augustus '83.

De eerste twee artikels van dit K.B. veranderen de voorwaarden waaraan de kinderen van de immigranten moeten voldoen om in aanmerking te komen voor het bekomen van een arbeidsvergunning A. Vroeger (K.B. van 6/11/67*, art. 13, 4e en 5e) werd de arbeidskaart A toegekend aan kinderen, ongehuwd en minder dan 21 jaar oud, van de arbeider (die een arbeidskaart A bezit of er recht op heeft), als deze kinderen onder zijn dak leven...

Dit K.B. introduceert een bijkomende voorwaarde: 'dat deze kinderen op hetzelfde ogenblik als de arbeider in België aankomen of ten laatste zes maanden na diens aankomst'.

Art 13, 7e van het K.B. van '67 voorziet ook het recht op een arbeidskaart 'voor personen met één of meerdere kinderen met de Belgische nationaliteit die regelmatig in België verblijven'. Deze paragraaf werd opgeheven door het nieuwe K.B.

Tenslotte wordt in art. 4 van dit K.B. het onbeperkt recht op de arbeidskaart A opgeheven:

- Vooreerst is de vreemdeling die België definitief verlaat, verplicht zijn arbeidskaart vóór het vertrek in te leveren bij de gemeentelijke administratie van zijn woonplaats (zoals nu voor de verblijfsvergunning).

- Verder verliest de arbeidskaart A haar geldigheid als de houder voor langer dan één jaar België verlaat.

Dat dit nieuwe K.B. voorgesteld als een bestrijding van bestaande misbruiken, invloed zal hebben op het aantal afgeleverde arbeidsvergunningen, lijkt geen twijfel. Toch bleef de minister het antwoord schuldig op de vraag om hoeveel zogenaamde misbruiken het ging.

Om een vergelijking mogelijk te maken, geven we de cijfers van de Volkstelling (1981) met het aantal vreemdelingen dat in België verblijft.

Tabel 5: Vreemdelingen per nationaliteit en gewest.

	het Rijk	Brussel	Waals gewest	Vlaams gewest
Italië	279.700	35.809	213.409	30.482
Turkije	63.587	15.820	17.076	30.591
Spanje	59.255	28.156	19.338	10.751
Griekenland	21.230	9.629	7.735	3.855
Marokko	105.133	57.874	17.124	30.134
Politieke vluchtelingen	22.114	niet gekend	n.g.	n.g.
Verenigde Staten	11.536	2.577	5.043	3.816
Japan	2.034	1.489	74	471
Buurlanden	225.594	43.385	88.124	94.085
Andere (pol. vluchtelingen inbegrepen)	88.394	43.156	40.235	28.359
Totaal	878.577	237.875	408.158	232.544

Beroepskaarten

Vreemdelingen, die als zelfstandige willen werken in België en geen E.G.-ers zijn, dienen een beroepskaart aan te vragen bij het Ministerie van Middenstand. Wettelijk is er geen immigratiestop voor zelfstandigen, maar praktisch gezien worden de beroepskaarten wel veel minder gemakkelijk toegekend. Wie niet regelmatig in België verblijft, moet de werkgelegenheid van anderen kunnen waarborgen of een verrijking

Tabel 5: Aanvragen en machtiging voor beroepskaarten van '79 tot '83.

Jaar	ingediende aanvragen	nieuwe aanvragen	aanvragen om vernieuwing	aanvragen om wijziging	machtiging
1979	6.249	2.350	2.941	1.003	4.407
1980	4.898	2.161	1.782	955	3.474
1981	4.163	1.717	1.637	809	3.227
1982	3.783	1.809	1.212	762	2.339
1e semester '83	1.677	900	502	275	1.143

Tabel 6: Aantal beroepskaarten voor vreemdelingen en aantal uitgeoefende bedrijvigheden.

	aantal beroepskaarten 1/1/82	aantal beroepskaarten 1/1/81	aantal bedrijvigheden 1/1/82	aantal bedrijvigheden 1/1/81
Houders van beroepskaarten				
- gevestigd in België	9.293	7.498	10.759	8.833
- gevestigd in het buitenland	727	432	766	472

zijn voor de Belgische markt (nieuwe technologieën). Voor wie regelmatig in België verblijft, worden ook strenge criteria gehanteerd: de toestand in de betrokken sector, de rentabiliteit in geval van overname of eventuele financiële garanties, advies van de gemeente en het Ministerie van Justitie, dit alles wordt in overweging genomen. Het aantal toekenningen neemt relatief gezien af, ter-

wijl het aantal aanvragen hoog blijft. Het aantal beroepskaarten steeg tussen 1/01/81 en 1/01/82 met 2080 eenheden.

52,7 % van de beroepskaarten zijn toegewezen aan Europeanen. Daarvan maken de Spanjaarden, Grieken en Turken het grootste deel uit, respectievelijk met 14,2 %, 14,3 % en 9 % van het totaal. De

andere beroepskaarten zijn naar werelddeel als volgt verdeeld:

- Afrika 20,9 % (Marokko 14,4 %)
- Azië 15,5 %
- Amerika 9,7 % (Zuid-Amerika 5,7 %)

Tabel 7: Uitgeoefende bedrijvigheid volgens werelddeel, waartoe het nationaliteitsland behoort. *

	E.G.	rest Europa	Afrika	Amerika	Azië	Totaal
Verwerkende industrieën	3	79	37	50	141	357
bouw	1	263	51	15	35	429
groothandel	4	206	66	34	99	437
tussenpersonen in handel	2	83	24	56	58	272
kleinhandel	11	1440	1019	59	219	2.909
maaltijden-, drank- en logiesverstrekkende bedrijven	91	1714	590	65	397	3.007
vervoer	3	274	139	12	13	461
bank, verzekering, verhuur, diensten aan bedrijven	3	111	32	39	25	233
andere diensten	7	685	210	244	205	1.451
geranten, venoten, afgevaardigde beheerders	50	672	162	179	430	1.581
ambulante handel	4	112	143	2	3	300
Totaal	179	5.682	2.485	756	1.644	11.520

* Enkel de belangrijkste bedrijvigheden en gebieden van herkomst zijn opgenomen.

3) OCMW en sociale hulp aan vreemdelingen die niet ingeschreven zijn in het bevolkingsregister

Ook inzake de sociale dienstverlening aan de gehele bevolking, sloeg de besparingswoede van de regering toe. Stelde ze immers niet in haar regeerakkoord van 16 december 1981: "Een belangrijk middel om de uitgavenstijgingen in te dammen is het vergroten van de financiële en/of politieke verantwoordelijkheid van ministers, openbare beheerders, publieke instellingen, beheerscomités, gemeenten, OCMW's, provincies, gewesten en gemeenschappen, scholen, universiteiten, ziekenhuizen, betoelagde bedrijven, enz."

Deze regeringsverklaring, uitvoerbaar via de volmachtenwet, werd op het vlak van de sociale dienstverlening t.a.v. vreemdelingen gekoncretiseerd in een ministerieel besluit van 20 mei 1983 (B.S. 28 mei 1983) ter toepassing van artikel 11 §2 van de wet van 2/04/65, betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de commissies van openbare onderstand.

Ter herinnering de voornaamste bepalingen van de wet van 2 april '65:

Art 1 - 1: Onder 'Steunverlenende Commissie' wordt verstaan: de commissie van openbare onderstand van de gemeente op wier grondgebied zich een persoon bevindt, die bijstand behoeft, wiens staat van behoeftigheid door deze commissie erkend werd en aan wie

zijn steun verleent waarvan de aard, en zo nodig, het bedrag door haar beoordeeld worden.

Art. 5 - 2: ... zijn ten laste van de Staat de kosten van bijstand verleend: 'aan een behoeftige die de Belgische nationaliteit niet bezit, en dit tot de dag van zijn inschrijving in het bevolkingsregister'.

Art. 11 § 2: De kosten die krachtens artikel 5 ten laste vallen van de Staat zijn slechts terugbetaalbaar binnen de grenzen, vastgesteld door de minister tot wiens bevoegdheid de openbare onderstand behoort.

Dit Ministerieel Besluit dat enkel van toepassing is op de vreemdelingen die niet zijn ingeschreven in de bevolkings-

Tabel 8: Terugbetaling door het Ministerie van Volksgezondheid van de bedragen, door de OCMW's verleend aan vreemdelingen.

	erkende vluchtelingen	andere vreemdelingen	totaal
1980	90.000.000	156.958.507	246.958.507
1981	95.800.000	179.782.752	275.582.752
1982	110.000.000	204.204.903	314.204.903
1983	163.317.083	227.582.594	390.899.677

(tot sept.)

registers (bv. de houders van immatriculatieattest of zij die geen verblijfstitel bezitten), stelt :

- de terugbetaling van de bijstandskosten wordt beperkt tot de overeenstemmende bedragen van het bestaansminimum of van het gewaarborgd inkomen voor bejaarden (art. 2).

- indien de begunstigde van de bijstand één of meer minderjarige kinderen ten laste heeft, kunnen de in artikel 2 vermelde bedragen, in geval van een afwijzende beslissing door de Rijksdienst voor Kinderbijslag voor werknemers, verhoogd worden met die van de gewaarborgde kinderbijslag (art.3).

- indien de behoeftige over inkomsten beschikt, wordt de terugbetaling door de Staat beperkt tot de aanvullende steun nodig om het bestaansminimum of het gewaarborgd inkomen voor bejaarden te bekomen (art. 4).

- de aansluitingskosten en de bijdrage van de behoeftige bij een verzekeringsorganisme worden eveneens terugbetaald (art. 5).

Natuurlijk zijn de OCMW's vrij in het bepalen van de aard en de omvang van de sociale bijstand die zij verlenen, maar door dit M.B. worden de grenzen bepaald, waarbinnen de Staat de kosten terugbetaalt, wanneer het gaat over vreemdelingen die niet in het bevolkingsregister zijn ingeschreven.

En welke alleenstaande kan er leven met iets meer dan 12000 fr per maand? Welk gezin kan met iets meer dan 17000 fr rondkomen als men daarvan moet eten, leven, wonen, enz. ? En dan moet men bedenken dat politieke

vluchtelingen bv. die hier verblijven in afwachting van de toekenning van een statuut, meestal niet op een familie kunnen terugvallen !

Deze politiek van besparingen ten koste van de meest noodlijdenden werd begin 1984 verder doorgevoerd door het zgn. volmachtenbesluit 244 inzake de OCMW's en de voorstellen van Staatssekretaris Aerts i.v.m. de terugkeer van behoeftige vreemdelingen, waarop we in het volgende nummer van Bareel zullen terugkomen.

4) Onderwijs

Op 6/6/82 kregen de scholen kennis van een cirkulaire vanwege het Ministerie van Nationale Opvoeding i.v.m. 'inschrijvingsgelden opgelegd aan buitenlanders die zich aan onze onderwijsinstellingen inschrijven voor andere dan universitaire studietoelen'. Het gaat erom dat kinderen van buitenlandse ouders slechts kunnen vrijgesteld worden van inschrijvingsgeld als ze niet enkel, zoals vroeger, een document, houdende 'de samenstelling van het gezin, de verblijfplaats van de ouders en de uitoefening van het beroep' kunnen voorleggen, maar bovendien een attest, opgesteld door de werkgever en geïmprimeerd door de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid of een attest betreffende het vervangingsinkomen (mutualiteit, werkloosheidsvergoeding, ...) of een pensioensteekkaart.

Wat bepaalde deze cirkulaire i.v.m. het inschrijvingsgeld nu ? Wij halen er enkele punten uit :

1. Elke buitenlandse leerling voor wie het vastgesteld bedrag aan inschrijvingsgeld werd betaald, en die voldoet aan de gestelde toelatingsvoorwaarden, wordt als regelmatig aangesteld voor de vaststelling van de subsidies, andere dan werkingstoelagen.

2. Het bedrag van het inschrijvingsgeld bedraagt :

- kleuteronderwijs: 10.000 fr.
- lager onderwijs: 14.000 fr.
- secundair onderwijs: 40.000 fr.
- NUHO: 40.000 à 45.000 fr. naargelang het soort studie
- buitengewoon onderwijs : kleuter 15.000 fr.; lager 20.000 fr.; secundair 60.000 fr.

Het totale bedrag van het inschrijvingsgeld verschuldigd voor het schooljaar 82-83 is opeisbaar op het ogenblik van de inschrijving van de leerling. De geldigheid van de inschrijving is afhankelijk van de betaling en de betaling geschiedt in de onderwijsinstelling.

Geen enkele terugbetaling van het inschrijvingsgeld wordt toegestaan in geval van stopzetting van de studies of vertrek van de leerling gedurende het betrokken schooljaar.

Het hoofd van de rijksinstelling of inrichtende macht van een door de Staat gesubsidieerde instelling die een leerling inschreef zonder het totale bedrag van het inschrijvingsgeld te hebben ontvangen, wordt persoonlijk debiteur van de Staat.

3. Vrijstelling van het betalen van het inschrijvingsgeld voor bepaalde categorieën buitenlanders. We beperken ons hier tot de tweede categorie omdat de meeste migrantengezinnen hieronder vallen. Wie wordt vrijgesteld ? De buitenlandse leerling waarvan de vader of de moeder (of de wettelijke voogd in geval van overlijden van vader of moeder) regelmatig in België verblijven. Minstens één van de ouders moet in België zijn voornaamste beroepsbezigheid uitoefenen of een vervangingsinkomen of pensioen genieten en onderworpen zijn aan de belastingen voor fysieke personen.

Zijn vereist:

- een document houdende samenstelling van het gezin, de verblijfplaats van de ouders en de uitoefening van het beroep
 - in geval van overlijden van één der ouders, een overlijdensakte
 - in geval van echtscheiding of wettelijke scheiding, een officiële akte houdende het hoederecht over de kinderen
 - in geval van adoptie een officiële adoptie-akte
 - een attest opgesteld door de werkgever en geïmprimeerd door de rijksdienst voor sociale zekerheid of een attest betreffende het vervangingsinkomen (mutualiteit, werkloosheidsvergoeding, ...) of een pensioensteekkaart.
- Al de vereiste documenten mochten niet opgesteld zijn vóór de datum 1 juli 1982 met uitzondering van de akte betreffende de voogdij.

een nieuwe cirkulaire, daterend van 13/01/83, waarbij voor bepaalde categorieën reeds definitieve regelingen worden uitgewerkt. Voor ondermeer de kinderen van gastarbeidersgezinnen blijft de regeling van 14/09 van kracht, maar zijn slotzin is weinig hoopgevend "J'attire votre attention sur le fait que les mesures décidées pour l'année scolaire 82-83 ne préjugent pas de celles que seraient prise pour l'année scolaire prochaine".

En inderdaad, op 1 augustus '83 (1) zagen twee nieuwe cirkulaires het daglicht voor het schooljaar 83-84 van de hand van de Ministers van Nationale Opvoeding Coens en Bertouille. De algemene maatregelen, zoals op 6/6/82 bepaald, blijven in voege. Studenten, hoger, niet-universitair onderwijs, wier ouders hier regelmatig verblijven, die

Wat betreft de vreemde leerlingen, ingeschreven voor het gewoon en buitengewoon kleuter-, lager, secundair onderwijs en het sociale promotie onderwijs, geldt, mutatis mutandis, dezelfde regeling. Wel wordt de 2 %-regeling hier niet aangehouden, maar ook daar geldt dat de leerlingen die niet gelijkgesteld zijn met de Belgische leerlingen, niet in aanmerking komen voor de berekening van het personeelskader, noch voor de kredieten of toelagen voor werking en uitrusting (2).

Voornamelijk in het franstalig landsdeelte werden deze cirkulaires op een enorm protest onthaald. Op basis van deze cirkulaire werden immers 81 vreemde studenten van het Frans Fisher-Instituut niet ingeschreven in deze instelling (21 november '83).

5) Politieke vluchtelingen

Op twee manieren kwamen de politieke vluchtelingen in 1983 in de belangstelling.

In februari werd door de V D V O (Vereniging der Vlaamse Onthaalhuizen) in samenwerking met A M A (Association des Maisons d'Accueil) aan de alarmbel getrokken. Door het feit dat verschillende Brusselse gemeenten geen vreemdelingen meer inschreven in de bevolkingsregisters, werden immers onder meer ook de politieke vluchtelingen getroffen. En eind februari werd de situatie voor hen op de spits gedreven door de beslissing van het gemeentebestuur en de OCMW-raad van Brussel zelf. Hoewel de stad Brussel de inschrijving van vluchtelingen in het bevolkingsregister

Het veelzijdig protest op deze cirkulaire resulteerde enerzijds in een nieuwe cirkulaire van Minister Coens van 29/11/82 waarbij de cirkulaire d.d. 27/11/82 werd ingetrokken. Voor het schooljaar 82-83 diende het rondschriven van 16/01/78 opnieuw toegepast. Anderzijds kwam er vanuit het Ministerie van Nationale Opvoeding en Frans Cultuur op 14/09/82 een nieuwe cirkulaire "à titre provisoire, et en attendant qu'une décision générale soit prise au niveau gouvernemental". De twee meest bekritiseerde bepalingen werden geannuleerd. Minister Tromont deed ondertussen opnieuw van zich horen door middel van

nen dus geen inschrijvingsgeld te betalen (gelijkstelling met de Belgische leerlingen) en de Staat neemt de totaliteit van de kosten op zich (personeelskader, werking, uitrusting). Studenten die niet worden gelijkgesteld met Belgische leerlingen, dienen een inschrijvingsgeld te betalen (cfr. cirkulaire van 6/6/82).

Slechts 2 %, berekend op de totaliteit van de Belgische studenten, van de categorie ingeschreven vreemde leerlingen, kunnen de instellingen laten gelden voor de berekening van de personeelskosten, werkingskosten en dergelijke. Voor alle studenten boven deze 2 %-grens, worden geen kosten meer vergoed door de Staat !

(1) Verschenen in het B.S. van 21/01/84, maar toegepast vanaf het begin van het schooljaar 83-84.

(2) Cirkulaire van het Ministerie van Onderwijs, 7/08/83.

Naam :

Adres :

- ☐ wil een abonnement op **BAREEL** tegen 250 fr. per jaar.
- ☐ doet een gemotiveerde aanvraag om **BAREEL** aan verminderde prijs te ontvangen.

Betaling via overschrijving op rekeningnummer 001-0967311-06 van Bareel met vermelding abonnement.

Opsturen naar :
Administratie Bareel
Brabantstraat 174 bus 4
1030 BRUSSEL

niet weigerde, werd er toch een procedure ingevoerd die ongeveer één maand vertraging met zich mee bracht, omdat de raad voor vreemdelingen eerst een advies moest uitbrengen. De toestand van vele vluchtelingen werd hierdoor dramatisch omdat het OCMW van Brussel weigerde financiële steun te verlenen zolang de inschrijving niet in orde was.

De onthaalcentra voor thuislozen waren in casu bevoorrechte getuigen, omdat veel slachtoffers van deze maatregel er een onderkomen zochten en meestal ook vonden. Maar na een tijd werd het voor deze centra toch onmogelijk om en dergelijke opvang te blijven verzekeren.

Ongeveer op hetzelfde ogenblik besliste men op het Ministerie van Justitie de aanvraagprocedure voor de aanvraag van het statuut van politiek vluchteling drastisch te verkorten en de minister van justitie deinsde er niet voor terug hiervoor gebruik te maken van miliciens. Of dit de behandeling van de dossiers kwalitatief ten goede kwam, durven wij te betwijfelen, maar positief was wel dat aan het geschetste probleem aldus een einde kwam.

En hiermee zijn we beland bij het tweede item inzake politieke vluchtelingen. Op 28 maart 1983 werd door een aantal verenigingen, waaronder Amnesty International, de Liga ter Verdediging van de Rechten van de Mens, VOCOM, OCGB, ABDJ, e.a. een standpunt naar voor gebracht inzake de procedure van erkenning van het statuut van politiek vluchteling.

Als onvolkomenheden stelden zij o.a. vast : de lange duur van de procedure,

geen respect vanwege Justitie voor de bevoegdheidsverdeling tussen henzelf en het Hoog Commissariaat voor vluchtelingen, het tekort aan diskretie waarmee de ondervragingen door Interpol gebeuren en verder het ontbreken van toegang tot de dossiers voor de eiser en zijn raadgever, van een verhoor van de kandidaat-politiek-vluchteling na het eerste interview, van regels betreffende de aanvaardbaarheid van de bewijzen, van een motivering van de beslissingen, van een beroepsmogelijkheid, zowel administratief als gerechtelijk.

Terzelfdertijd werden enkele hervormingsvoorstellen gedaan :

1. het dossier moet verplicht ter beschikking worden gesteld van de belanghebbende en de raadgever
2. het volledige dossier moet kunnen geraadpleegd worden
3. de beslissing van het Hoog Commissariaat moet formeel gemotiveerd zijn ; door de motivatie moet duidelijk worden waarom het Hoog Commissariaat het niet nodig heeft geacht bepaalde argumenten in ogenschouw te nemen. Tevens dient aangetoond waarom de aangebrachte bewijzen niet weerhouden werden
4. de beslissing moet vatbaar zijn voor een tweevoudige beroepsmogelijkheid met name een administratieve mogelijkheid tot herziening bij een andere overheid dan de eerste en vervolgens een gerechtelijke beroepsmogelijkheid bij de Raad van State, zoals die bestaat bij elke administratieve beslissing.

KINDERBIJSLAG of de fabel van de Rijke Marokkaan

In 1982 werd 834,9 miljoen kinderbijslag uitbetaald voor kinderen die buiten België werden opgevoed (825 miljoen in '81).

België is niet wettelijk verplicht om kinderbijslag te betalen voor niet in het land vertoevende kinderen van immigranten. Maar België heeft zich daartoe verbonden krachtens de E.G.-verordeningen 1408/71 en 574/72 en verder op basis van een aantal vroeger afgesloten bilaterale akkoorden.

De kinderbijslag in '82 werd uitbetaald voor kinderen in volgende landen:

Italië 242 miljoen (28,9 %)
Nederland 225,6 milj. (27,02 %)
Marokko 145,4 milj. (17,4 %)
Frankrijk 134,3 milj. (16,09 %)
Turkije 56,8 milj. (6,8 %)
andere 30,8 milj. (3,69 %)

Deze akkoorden dateren bijna allemaal uit de tweede helft van de jaren zestig. De Belgisch-Turkse overeenkomst werd

Indien we de evolutie sinds 1980 voor deze landen bekijken, bekomen we volgende tabel :

1980				1981		
Land	recht-heb-benden	aantal kin-deren	bedrag (in milj. fr.)	recht-heb-benden	kinderen	bedrag
Italië	2.585	4.591	254,8	2.410	4.180	228,3
Nederland	2.794	5.450	231,4	2.771	5.279	226,3
Marokko	2.185	6.784	153,1	2.460	7.475	150,5
Frankrijk	1.598	3.373	134,3	1.690	3.463	129,4
Turkije	621	1.619	79,4	522	1.294	59,8
.....						
Totaal	10.567	23.291	884,9	10.672	23.191	825,7

nen enkel via 'speciale afwijkingen' kinderbijslag genieten.

Globaal bekeken werd er kinderbijslag uitbetaald aan 2,23 kinderen in het buitenland. De Belgische werknemers krijgen kinderbijslag voor 1,80 kind per rechthebbende. In de hierbij afgedrukte tabel zien we hoe de kinderlast is verdeeld in vijf landen die, tesamen, meer dan 95 % van de uitbetaalde kinderbijslagen in het buitenland voor hun rekening nemen.

Uit alle cijfers leren we duidelijk dat het overgrote deel van de uitbetaalde bedragen naar de E.E.G.-landen gaat. Politici die het afschaffen van de kinderbijslag aan in niet-EG-landen opgevoede kinderen, hoog in hun intenties voeren, hoeven het dus niet voor te stellen als een enorme besparing !

Tabel 1 : Verdeling van de kinderen in het buitenland, waarvoor kinderbijslag wordt uitbetaald, per land.

Land	aantal recht-heb-benden	aantal kinderen	totaal uitbe-taald bedrag in 1982 (milj. fr.)	gemiddeld aantal kinderen per rechtheb-bende
Italië	2.327	4.076	242,066	1,75
Nederland	2.477	4.857	225,6	1,96
Marokko	2.575	7.839	145,4	3,04
Frankrijk	1.441	2.866	134,3	1,99
Turkije	493	1.473	30,8	3,00
Totaal	10.167	22.698	834,8	2,23

WERKLOOSHEID BIJ VREEMDELINGEN

De situatie in 1982 (1)

Bij de in 1982 maandelijks gemiddeld getelde uitkeringtrekkende, volledig werklozen bedroeg het percentage werklozen van buitenlandse nationaliteit 17,4 % bij de mannen, 10,5 % bij de vrouwen en 13,6 % van het totaal. Op te merken valt dat de percentages lichtjes gedaald zijn in vergelijking met 1981 toen zij respectievelijk 18,1 %, 11,1 % en 14,1 % bedroegen.

Van de werkloze buitenlandse bevolking komt 60,2 % uit de landen van de E.G.; dit percentage ligt evenwel hoger bij de vrouwen, 70,4 %, dan bij de man-

nen, 52,8 %. De buitenlandse werknemers zonder betrekking komen volgens orde van belangrijkheid uit de volgende landen:

- Italië : 26.095 eenheden of 42 % van het totaal aan werklozen van buitenlandse nationaliteit (69,8 % van het geheel van de landen van de E.G.)
- Marokko : 8.568 eenheden of 13,8 % van het totaal aantal werklozen van buitenlandse nationaliteit
- Frankrijk : 5.465 of 8,8 %
- Spanje : 5.399 eenheden of 8,7 %
- Turkije : 5.371 eenheden of 8,6 %

Hieruit blijkt dat 81,9 % van de buitenlandse werklozen uit één van de vijf aan-

gehaalde landen herkomstig is. In de loop van het jaar 1982 is het aantal buitenlandse werklozen met 6.986 eenheden of 12,7 % toegenomen. Deze toename ligt lager dan deze welke in 1981 opgetekend werd (+ 9.155 eenheden of 19,9 %). Deze toename ligt ook lager dan het totale maandgemiddelde (+ 15 %). De buitenlandse werknemer wier aantal gestegen is, zijn de Italianen (+ 1.814 eenheden), de Marokkanen (+ 1.590 eenheden) en de Turken (+ 1.050 eenheden).

(1) RVA, Jaarverslag 1982.

Tabel 1 : Maandelijks evolutie van het aantal in 1982 op basis van de arbeidsprestaties toegelaten werklozen (mannen en vrouwen)

Maand	1982			1981		
	aantal	(1) abs.	%	aantal	(2) abs.	%
Januari	400.888	+ 7.838	+ 2,0	338.859	+ 62.029	+ 18,3
Februari	406.615	+ 5.727	+ 1,4	341.565	+ 65.050	+ 19,0
Maart	408.180	+ 1.565	+ 0,4	342.872	+ 65.308	+ 19,0
April	407.319	- 861	- 0,2	348.013	+ 59.306	+ 17,0
Mei	407.337	+ 18	+ 0,0	351.652	+ 55.685	+ 15,8
Juni	408.275	+ 938	+ 0,2	354.119	+ 54.156	+ 15,3
Juli	427.390	+ 19.115	+ 4,7	371.736	+ 55.654	+ 15,0
Augustus	424.698	- 2.692	- 0,6	371.989	+ 52.709	+ 14,2
September	424.901	+ 203	+ 0,0	373.954	+ 50.947	+ 13,6
Oktober	429.391	+ 4.490	+ 1,1	376.513	+ 52.878	+ 14,0
November	437.618	+ 8.227	+ 1,9	383.270	+ 54.348	+ 14,2
December	446.528	+ 8.910	+ 2,0	393.050	+ 53.478	+ 13,6
Maandgemiddelde	419.095			362.300	+ 56.795	+ 15 %

(1) verschil met de vorige maand

(2) verschil met dezelfde maand van het vorige jaar

Tabel 2 : Verdeling volgens de nationaliteit van de uitkeringtrekkende volledig werklozen (maandgemiddelden)

Land	1982			Verschil met 1981		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
Nederland	1.319	788	2.107	+ 285	+ 65	+ 350
Luxemburg	120	71	191	+ 15	+ 9	+ 24
Frankrijk	3.220	2.245	5.465	+ 428	+ 185	+ 593
West-Duitsland	552	376	928	+ 126	+ 20	+ 146
Italië	12.475	13.620	26.095	+ 1.482	+ 332	+ 1.814
Groot-Brittannië	269	168	437	+ 43	+ 31	+ 74
Denemarken	6	5	11	0	0	0
Ierland	11	9	20	+ 3	+ 1	+ 4
Griekenland	997	1.161	2.158	+ 128	+ 8	+ 136
Totaal van de E.G.-landen	18.969	18.443	37.412	+ 2.510	+ 631	+ 3.141
Spanje	2.866	2.533	5.399	+ 416	+ 80	+ 496
Polen	307	154	461	+ 31	- 11	+ 20
Turkije	3.494	1.857	5.351	+ 780	+ 270	+ 1.050
Joegoslavië	313	197	510	+ 43	+ 17	+ 60
Marokko	6.745	1.823	8.568	+ 1.302	+ 227	+ 1.529
Tunesië	465	95	560	+ 70	+ 5	+ 75
Andere landen	1.806	679	2.485	+ 308	+ 98	+ 406
Vluchtelingen en vaderlandslozen	968	420	1.388	+ 183	+ 26	+ 209
Totaal van de werklozen van buitenlandse nationaliteit	35.933	26.201	62.134	+ 5.643	+ 1.343	+ 6.986
Totaal van de werklozen van Belgische nationaliteit	170.831	223.612	394.443	+ 34.129	+ 23.677	+ 57.806
Totaal	206.764	249.813	456.577	+ 39.772	+ 25.020	+ 64.794

De situatie op 30 juni 1983 (2)

In de eerste helft van '83 nam het aantal vreemde, uitkeringsgerechtigde werklozen toe met 5070 eenheden (4183 mannen en 877 vrouwen) : 58,2 % daarvan komt uit EG-landen.

Opmerkelijk is dat de Spanjaarden de enige grote nationaliteitsgroep vormen, waarbij het aantal werklozen gevoelig daalt ; met 4.611 werklozen maken ze nog slecht 6,8 % uit van het totaal aan werkzoekenden van buitenlandse nationaliteit. Mogelijk heeft dit te maken met terugkeer, maar over cijfers daaromtrent beschikken we niet.

Op zes maanden tijd is het aantal vreemde werkzoekenden met ongeveer 8 % gestegen.

(2) RVA, nog niet gepubliceerd overzicht van de toestand van de werkloosheid op 30 juni 1983.

De 67.204 uitkeringtrekkende volledig werklozen van vreemde nationaliteit verdeelden zich per gewest als volgt:

- Vlaams Gewest : 13.583 of 20,2 %
- Waals Gewest : 32.609 of 48,5 %
- Brussels Gewest : 21.012 of 31,2 %

Tabel 3 : Verdeling van de uitkeringsgerechtigde volledig werklozen volgens nationaliteit op 30 juni 1983.

Land	mannen	vrouwen	totaal	1982-totaal	verschil met 1982
Nederland	1442	852	2294	2107	+ 187
Luxemburg	141	86	227	191	+ 36
Frankrijk	3483	2308	5791	5465	+ 326
West-Duitsl.	562	343	905	928	- 23
Italië	13531	13550	27081	26095	+ 986
Groot-Brit.	297	185	482	437	+ 45
Denemarken	7	7	14	11	+ 3
Ierland	17	6	23	20	+ 3
Griekenland	1117	1188	2305	2158	+ 147
Totaal E.G.-landen	20597	18525	39122	37412	+ 1710
Spanje	2592	2029	4621	5399	- 788
Polen	243	108	351	461	- 110
Turkije	4125	2160	6285	5351	+ 934
Joegoslavië	345	199	544	510	+ 34
Marokko	7582	1961	9543	8568	+ 975
Tunesië	529	115	644	560	+ 84
Andere landen	3201	1599	4800	2485	+ 2315
Vluchtelingen + vaderlandslozen	902	392	1294	1388	- 94
Totaal	40116	27088	67204	62134	+ 5070

Tabel 4: Verdeling per geslacht en gewestelijk bureau van de vreemde, uitkeringstrekkende volledig werklozen op 30 juni 1983.

Gewestelijk bureau Land	Brussel		Antwerpen		Hasselt	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
Nederland	87	111	303	52	183	201
Luxemburg	42	2	2	28	1	1
Frankrijk	797	22	116	640	3	4
West-Duitsland	44	17	81	30	20	54
Italië	1958	19	100	1590	55	1433
Groot-Brittannië	77	16	31	65	2	9
Denemarken	1	1	5	1	-	1
Ierland	6	-	1	4	-	-
Griekenland	566	8	26	627	120	182
Spanje	1597	51	161	1103	129	193
Polen	29	-	7	20	38	23
Turkije	1498	96	296	837	350	382
Joegoslavië	200	10	25	111	12	8
Marokko	5094	97	835	1575	119	22
Tunesië	226	2	16	65	1	-
Andere	797	41	199	359	33	28
Vluchtelingen en vaderlandslozen	614	24	54	272	23	16
Totaal	13633	517	2258	7379	2078	4635
Algemeen totaal (mannen en vrouwen)	14.150		9.637		6.713	

Besluit

Op 100 werklozen waren er in 1982 13,6 vreemde, uitkeringsgerechtigde, volledig werklozen. In 1981 was dit 14,1 %. De vreemde werkloosheid stijgt dus trager dan de werkloosheid van de Belgische bevolking. Deze trend werd bevestigd door de cijfers van juni '83. Natuurlijk blijft de werkloosheid van de vreemdelingen hoog in vergelijking tot hun aandeel in de actieve bevolking. Nochtans dient dit gegeven ook sterk gerelativeerd te worden, omdat vreemdelingen zwaar ondervertegenwoordigd zijn in alle programma's ter bestrijding van de werkloosheid. Daartoe deed Frank Moulaert enkele berekeningen, waaruit zeer duidelijk blijkt dat vreemdelingen en vrouwen, maar vooral vreemde vrouwen, sterk ondervertegenwoordigd zijn in die programma's (1). Bij benadering blijkt dat waar 1 op 10 mannelijke werklozen van vreemde nationaliteit is, van de deelnemers aan de programma's er maar 1 op

20 vreemdeling is. Ook bij de vrouwen is ongeveer 1 op 10 werklozen vreemd, terwijl maar 1 op 30 van de deelnemers in de programma's vreemdeling is.

(1) F. Moulaert in Bareel 21/22. De konklusie van deze berekeningen vindt u in onderstaande tabel.

Tabel 5: Vertegenwoordiging in de programma's ter bestrijding van de werkloosheid en diskriminatiecoëfficiënt (op 30 juni 1982).

	Belgen		vreemdelingen	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
Aandeel in de totale, volledige werkloosheid (1)	43,38 %	45,45%	6,58 %	4,59 %
Aandeel in de programma's (2)	63,51 %	31,55 %	3,78 %	1,16 %
Aandeel in de programma's zonder brugpensioen (2')	49,50 %	46,14 %	2,96 %	1,40 %
Diskriminatiecoëfficiënt = (1) / (2')	0,88	0,99	2,22	3,28

Anti-racisme-werking

In 1983 groeide in verschillende Vlaamse steden de noodzaak een degelijke anti-racistische werking uit te bouwen.

Op sommige plaatsen bestond er reeds een landelijk overleg tegen racisme en diskriminatie zoals de groep 'vriendschappelijk samenleven van Belgen en migranten' te Gent. Op andere plaatsen zagen anti-racistische komitees het licht, daarin gestimuleerd door de werking van de Nationale Koördinatie tegen de Schending van de Rechten van Migranten met diverse betogingen (15 maart en 8 mei '83).

Door het organiseren van diverse meetings, betogingen (o.a. op 15 maart en 8 mei) en een mars op Brussel op 17 februari '84 en het beroep dat daarvoor gedaan werd op regionale ondersteuning, staken diverse organisaties de koppen bij elkaar teneinde de plaatselijke bevolking warm te maken voor hun ideeën en strijd.

In deze regionale koördinaties waren zowel de plaatselijke onthaal- en begeleidingsdiensten voor migranten vertegenwoordigd als Elcker-ick, NCOS, Oxfam, AIB, de studentenbeweging, jeugthuizen, vakbonden, zelforganisaties van migranten, enz.

De anti-racistische komitees vonden het echter onvoldoende enkel te mobiliseren voor acties die gecentraliseerd werden door de Nationale Koördinatie.

In Limburg werkte het comité trouwens al een tijd rond de plaatselijke problematiek met name het weigeren van jonge migranten in dancings en café's. Ook in Mechelen voelde men aan den lijve dat hierrond moest geageerd worden en werd dit reeds in '83 één van de prioriteiten. In Gent stond dan weer de strijd tegen het Vlaams Blok centraal. Bij de vorige verkiezingen werden daar affiches aangeplakt met de slogan: «500.000 werklozen, waarom dan nog gastarbeiders? Kies Vlaams Blok.» Ook werd het blad 'Vlaams Blok' verspreid met een tekening van een "gastarbeider", waarbij het tekstballonnetje aanzet tot diskriminatie. Toen een hele lijst klachten werden neergelegd vanuit diverse hoeken en deze al even snel allemaal werden geseponeerd, besliste men een organisatie te vragen zich burgerlijke partij te stellen. Ter rechtszitting stelde de rechtbank echter vast dat het VOCOM wel 5 jaar werkelijk bestond (wat een vereiste is voor de toepassing van de wet tegen het racisme), maar vermits de verschijning van de statuten in het B.S. dateerde van iets minder dan 5 jaar geleden, verklaarde de rechtbank de klacht onontvankelijk. En in maart '84 verenigden alle anti-racistische komitees en koördinaties zich tegen het offensief van dezelfde partij die openlijk verkondigde dat deze maand voor hen de start werd van hun anti-vreemdelingen-kampagne. Een blijvende samenwerking naar de Europese verkiezingen toe lijkt dan ook meer dan ooit noodzakelijk.

Einde Dossier

De Hoge Raad voor Migranten thinktank voor een integratiebeleid

Op 24 november '82 werd de Vlaamse Hoge Raad voor Migranten boven de doopvont gehouden, een initiatief van het Vlaams Gemeenschapsministerie voor Gezin en Welzijnszorg. De Raad kreeg een adviserende rol toebedeeld en bracht in februari van vorig jaar haar eerste advies uit. Na meer dan een jaar werking geven we een overzicht.

De werking van de Hoge Raad is gesteund op drie organen: de Plenaire Vergadering heeft de algemene beslissingsbevoegdheid: ze brengt de thema's aan, voert de discussie en keurt adviezen goed. Het Bureau, samengesteld uit telkens twee vertegenwoordigers van de vakorganisaties, de migrantenorganisaties en de begeleidings- of onthaaldiensten (samen vier migranten), koördineert en bereidt de werkzaamheden voor. Daarnaast worden er werkgroepen opgericht ter voorbereiding van de adviezen, meestal in functie van een specifiek advies en dus voor be-

perkte duur. Hierbij worden personen, die niet tot de Raad behoren en hun deskundigheid op een bepaald gebied bewezen hebben, gevraagd hun medewerking te verlenen.

Enkel de werkgroepen 'kontakt met socio-kulturele organisaties' en 'migrantenvrouwen' hebben een langerlopende werking. Zo wordt er eerst een inventarisatie opgemaakt van de bestaande samenwerkingsvormen tussen Belgische socio-kulturele organisaties en migranten. Zo werd er ook een stuurgroep opgericht om het kader te schetsen, waarbinnen de werkgroep 'migrantenvrouwen' zal werken (buitenlandse vrouwen moeten erbij betrokken worden; inzicht in vreemde kulturen; ...).

In 11 plenaire vergaderingen werden tot eind '83 zes adviezen goedgekeurd.

* Advies over de verblijfszekerheid die vreemdelingen moeten genieten, om een integratiebeleid te kunnen voeren (26/02/83).

De Raad stelt vast dat de verblijfswet van 15/12/80 uitgehold wordt en dat er een algemeen klimaat van verblijfsonzekerheid gekreëerd wordt. Dat is ondermeer te merken aan het uitwijzingsbeleid, de weigering van sommige gemeenten nog langer migranten in te schrijven en de weigering tot steunverlening door bepaalde OCMW's.

De Raad adviseert: - een uiterste beperking van de uitwij-

zing van vreemdelingen
- het verhinderen van beperkingen op de wet van 15/12/80, evenals op sociale rechten (onderwijs, tewerkstelling, sociale dienstverlening)
- bestrijding van de weigering de verblijfswet toe te passen
- bestrijding van illegale tewerkstelling
- vlotte afhandeling van dossiers om situaties van illegaal verblijf te voorkomen.

** Advies over de toelating van jonge migranten tot de werkloosheids- of wachttuitkeringen (2/05/83).*

Sommige jonge migranten, o.a. de Marokkaanse, hebben geen recht op werkloosheids- of wachttuitkeringen, omdat ze niet vallen onder de toepassing van internationale verdragen of bilaterale akkoorden.

Er bestaat reeds een K.B., waardoor jongeren, die recht hebben op een arbeidsvergunning, ook van wachtgeld of werkloosheidsuitkeringen kunnen genieten. De Hoge raad adviseert de goedkeuring hiervan.

** Advies inzake inschrijvingsgelden voor migranten in het onderwijs (27/06/83).*

In reactie op de ministeriële omzendbrieven vraagt de Raad :

- uitsluiting van diskriminatie m.b.t. de inschrijvingsgelden
- kosteloos onderwijs voor alle kinderen die rechtmatig in België verblijven (tenzij het verblijf van beperkte duur is)
- de verblijfstitel van de ouders volstaat voor de inschrijving van de kinderen
- geen diskriminatie van leerkrachten van vreemde nationaliteit
- schrapping van de artikels 16, 17 en 18 van de begrotingswetten.

** Advies over het wetsontwerp, betreffende sommige aspecten van de toestand van de vreemdelingen en de invoering van het wetboek van de Belgische nationaliteit (14/11/83).*

Voor de Hoge Raad is dit wetsontwerp (mits enkele amendementen door de Kamer goedgekeurd) niet duldbaar binnen een integratiebeleid. Door de diskriminerende maatregelen versterkt het

*Oprichting van de Hoge Raad - november 1982
v.l.n.r. L. Vandenberghe, R. Steyaert en A. Martens*

foto JP

bij de vreemdelingen de onzekerheid, terwijl het bij de Belgen het wantrouwen t.o.v. vreemdelingen doet toenemen. De aantasting van de gezinshereniging, de afbreuk van de vrije keuze van woonplaats en van het recht op maatschappelijke bijstand zijn negatieve voorstellen in het wetsontwerp. Tevens wordt er op gewezen dat nationaliteitsvererving het resultaat is van een integratieproces en geen middel tot integratie.

** Advies betreffende de erkenning en subsidiëring van begeleidingsdiensten inzake de integratie van migranten (25/11/83).*

De Raad stelt dat er een gelijkwaardige benadering moet zijn van de begeleidingsdiensten én de migrantenorganisaties. Dit betekent een gelijktijdige uitvoering van de regeling tot erkenning en subsidiëring.

Verder moet

1. de werking van de bestaande begeleidingsdiensten versterkt worden ;
2. moet de werking uitgebouwd worden op een geplande wijze en op basis van gestructureerd overleg en evaluatie met de overheid ;
3. moet een vaste bestaaffing voorzien en behouden worden.

** Advies betreffende de rechtspersoonlijkheid van v.z.w.'s waar vreemdelingen lid van zijn (19/12/83).*

De Raad vraagt dat de wet van 27 juni 1921, waarbij een v.z.w. slechts rechtspersoonlijkheid wordt toegekend als drie vijfden van de leden Belg is, zou uitgebreid worden tot in het Rijk gevestigde vreemdelingen. Dit is van belang voor de rechtszekerheid van v.z.w.'s, opgericht door een meerderheid van migranten.

De adviezen werden voorgelegd aan de Gemeenschapsminister van Gezin en Welzijnzorg, Rika Steyaert. Op verzoek van de Gemeenschapsminister werd de Raad gevraagd een advies uit te brengen over de erkenning en subsidiëring van de begeleidingsdiensten inzake integratie van migranten.

Naast deze activiteiten had de Raad contacten met de 'Conseil Consultatif de la Communauté Française' om een gemeenschappelijk standpunt in te nemen i.v.m. het verblijfsstatuut voor migranten en een gelijklopende actie te voeren rond het wetsontwerp Gol.

Ondanks alle mooie intenties die bij de oprichting van de Hoge Raad voor Migranteng geuit werden, zijn de beperkte mogelijkheden van een adviserend orgaan - hoewel vooraf gekend - toch steeds weer licht schokkend. Een integratiebeleid, de bevordering van zelforganisatie van migranten, verdraagzaamheid... in het besef dat de aanwezigheid van migranten in ons land blijvend is : zoveel mooie woorden. Maar de tijden zijn moeilijk, zoals u weet. Een Hoge Raad voor Migranteng kan dan al een aantal adviezen uitbrengen, gebaseerd op de opties die genomen werden en een integratiebeleid voorhouden, of dit beleidsmatig gerealiseerd kan worden, is zeer de vraag. Men moet dit even nagaan.

Het wetsontwerp Gol werd zonder al te veel moeilijkheden door de Kamer gesloten : hier werd in het 4e advies tegen gereageerd en gedeeltelijk ook in het 1e. Het ontwerp is immers een duidelijke toegeving aan die Brusselse gemeenten, die weigerden nog langer vreemdelingen in de bevolkingsregisters in te schrijven of bijkomende voorwaarden oplegden, en aan die OCMW's die de vreemdelingen steun ontzegden. Wel werd een amendement opgenomen, dat vreemdelingen toestaat een v.z.w. op te richten op voorwaarde dat drie vijfden van de oprichtende leden Belgen of in België gevestigde vreemdelingen zijn.

De vreemde schoolverlaters, die niet onder internationale verdragen vallen,

krijgen nog geen wachtgeld. Het gaat hier voornamelijk om Marokkaanse jongeren. Dat er betwisting bestaat rond de draagkracht van de akkoorden, die tussen België en sommige Noord-Afrikaanse landen zijn afgesloten, maakt niets uit. Zonder wettelijke regeling zullen er altijd jongeren gediskrimineerd worden. Momenteel zijn er een aantal proefprocessen aan de gang (o.m. in Luik en Brussel) tussen Marokkaanse schoolverlaters en de R.V.A. om het recht op gelijke behandeling met de Belgische werknemers af te dwingen. Zo werd door het Arbeidshof van Brussel en later door het Hof van Beroep het recht op gelijke behandeling erkend.

De schoolgelden voor het schooljaar '83-'84 werden op 1 augustus '83 via een ministeriële omzendbrief bekendgemaakt. Het vorige schooljaar werden onder druk van de reacties de omzendbrieven ongedaan gemaakt. Deze verschillen echter niet zo van de nu geldende regelingen. Administratief gezien, moet wel enkel de verblijfsvergunning voorgelegd worden, zodat het bezwaar dat de privé-sfeer geschonden wordt, wegvalt, samen met het administratieve ongemak van bijkomende formulieren. De 2 %-grens per inrichting (waarboven de Staat geen kosten voor buitenlandse studenten (personeel, werking, uitrusting) vergoed) is zeker een vorm van diskriminatie.

Wat het uitwijzingsbeleid betreft, zijn ons de cijfers van de commissie van justitie bekend. Het zou van naïviteit getuigen, moest men denken dat hierin een

kentering zou optreden. Sinds 1975 schommelt het aantal terugwijzingen rond de duizend per jaar (ts. jan. '83 en sept. '83 waren dat er 854). In de eerste drie trimesters van '83 waren er 58 uitzettingen (steeds om redenen van openbare orde).

Van de terugwijzingen zijn ongeveer de helft niet met hun verblijf in orde. De andere worden teruggewezen om redenen van openbare orde, voor een deel gevallen van drughandel. Wat de nationaliteit betreft, zijn er geen grote verschillen in verhouding tot de aanwezigheid van een bevolkingsgroep in de Belgische samenleving, met uitzondering van de Italianen, die erg laag 'scoren'.

Dat de adviezen een weerslag zijn van wat bij migrantenorganisaties en begeleidingsinstellingen leeft, is duidelijk ; dat de Raad haar ideeën kan ventileren naar het Gemeenschapsministerie toe en in ruimere kringen, is een feit ; maar of de adviezen ook het beleid beïnvloeden hebben in de mate dat dit te verwachten was, blijft wel de vraag. Men merkt daarentegen dat de Gemeenschapsminister, R. Steyaert, lijdend onder de partijdigheid, het wetsontwerp Gol in zijn totaliteit helpt goedkeuren, terwijl de enig echt positieve maatregel in dit ontwerp de nieuwe regeling op de v.z.w.'s is. Tegen krachtpatsers binnen de regering, als een Jean Gol, wordt braaf ja-geknikt en het advies wordt als vies opzijgeschoven.

foto JP

Racisme en Vooroordelen

U heeft ook wel zo iemand in de buurt of in de familie: een bescheiden mens, die met veel plezier denigrerende moppen over vreemdelingen vertelt, die de criminaliteit voor 80 % bij de Marokkanen situeert, die zijn eigenwaarde poogt op te krikken met dit soort gepraat en zich afzet tegen een categorie van mensen met een lagere sociale status dan hijzelf. Niet verrassend dus dat men bij de 'kleine man' heel wat vooroordelen en negatieve gevoelens t.o.v. buitenlanders onderkent, zegt Roger Van Keer, maar die wordt daar politiek in gemanipuleerd: dergelijke negatieve gevoelens zullen vaak elektoraal uitgebuit worden, zowel door extreem-rechts, als door een 'beschaafdere' rechtse meerderheid, die ons regeert.

In de brochure 'Over racisme en gastarbeiders' wordt dan ook de grootste aandacht besteed aan het weerleggen van vooroordelen t.o.v. gastarbeiders. Sociale zekerheid, criminaliteit, bedreiging van de werkgelegenheid en huisvesting komen aan de beurt.

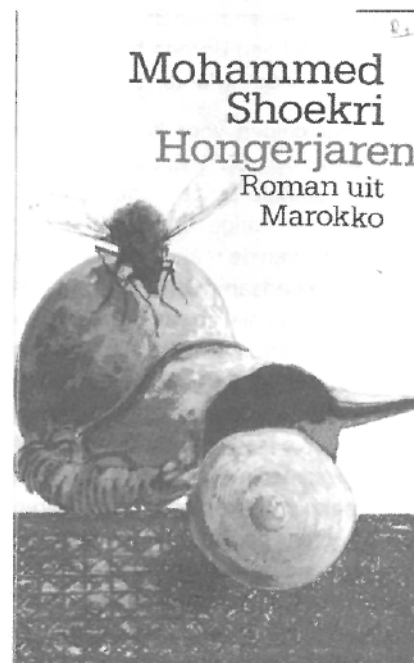
Roger Van Keer (in Links, nr. 22, 7/04/84): 'Het hebben van vooroordelen ook tegenover gastarbeiders, is menselijk. We hadden het al over een persoonlijke functie die racistische vooroordelen kunnen vervullen, die van 'uitlaatklep'. Er zijn er andere, die van 'vereenvoudiging' en die van 'zondebok' bv. Een werkloze bouwvakker die op een werf een Turkse metselaarsknecht opmerkt, denkt misschien dat gastarbeiders naar hier gekomen zijn om zijn werk af te pakken. Die Turk is voor hem gemakkelijker aan te wijzen dan de structurele crisis van het kapitalisme. De redenen waarom die vooroordelen moeten bestreden worden, houden hiermee verband dat het racisme-inwoord-en-gedachte vaak doorwerkt in het gedrag en de houding.'

Verder wordt een suk geschiedenis van de gastarbeid en een schets van de huidige situatie gegeven en in bijlage zijn een aantal documenten en artikels opgenomen (wet op het racisme, wet Gol, gemeentelijk migrantenbeleid) naast praktische tips en adressen.

De brochure wil een basis zijn tot discussie voor alle progressieve krachten in Vlaanderen over een integratiebeleid en de strategieën om tot een multi-kulturele samenleving te komen.

Over racisme en gastarbeid, CSC-vormingswerk, samengesteld door R. Van Keer, Brussel, 1984, 198 blz.

Te bestellen: Keizerslaan 13 1000 Brussel. Tel. 02/513.26.12

Basiswoordenboek

Basiswoordenboek Marokkaans Arabisch / Nederlands en Nederlands / Marokkaans Arabisch, Coutinho Muiderberg, 1983, samengesteld door Roel Otten.

Naast het klassiek Arabisch, dat vooral bij formele aangelegenheden en op school gebruikt wordt, bestaan er in de Arabische wereld een aantal dialektische talen als moedertaal. Vaak wordt een combinatie van de twee gesproken en gaat men van de ene taal in de andere over als het gespreksonderwerp of de gesprekspartner (andere dialektgroep) dit vereist.

De verzamelnaam van de Arabische dialekten in Marokko, vaak met invloed van het Berbers, noemt men Marokkaans Arabisch, een taal die ongeschreven blijft, maar in Marokko een belangrijk

kommunikatiemiddel is. Ook voor Berbers is deze taal belangrijk, hoewel moet aangestipt worden dat sommigen, vooral vrouwen, deze taal niet machtig zijn.

In het woordenboek zijn opgenomen: een duizendtal woorden (de meest gebruikte) uit het Marokkaans Arabisch en tevens verschillende duizenden woorden, die betrekking hebben op de situatie van de migrant in het gastland, woorden die vaak hier ontstaan zijn. Het basiswoordenboek is zo opgevat dat Marokkanen en Nederlandstaligen slechts een beperkte kennis van de andere taal dienen te hebben om het boek te gebruiken. Ze worden hierbij geholpen door uitleg over taal, uitspraak en grammatika en markerings bij de meest voorkomende woorden.

Hongerjaren.

Deze roman uit Marokko is een autobiografisch verhaal. De honger verdrijft Mohammed uit zijn geboortestreek. In de stad wordt hij gedwongen te werken voor het gezinsinkomen en moet hij een haatdragende vader trotseren. Hij gaat zwerven en probeert zich staande te houden. In de strijd om het bestaan is alles geoorloofd: diefstal, prostitutie, alcohol en drugs. Het recht van de sterkste geldt, alleen de brutaalste kan overleven.

In zeer realistische en simpele stijl, met korte zinnen en veel dialogen, vertelt Shoekri op eerlijke en moedige wijze over zijn hardvochtige jeugd. Tot nu toe heeft geen enkele Arabische uitgever het aangedurfd het boek te publiceren. Het realisme ervan is te onthullend voor de islamitische samenleving.

Hongerjaren is de eerste rechtstreekse vertaling van een Marokkaanse roman.

Veel Marokkanen in Nederland en België zijn afkomstig uit de streek waar ook Shoekri vandaan komt. Door zijn verhaal kunnen wij de Marokkaanse immigratie beter begrijpen. (achterflap)

'Hongerjaren', Mohammed Shoekri, Het Wereldvenster, Bussum, 1983, 156 blz.

TIJDSCHRIFTEN

Afdruk

Afdruk is een Nederlands anti-fascistisch tijdschrift, dat sinds april '83 tweemaandelijks verschijnt. Het belangrijkste doel van Afdruk is de ervaringen die opgedaan worden in de anti-fascistische/racistische strijd, in beeld te brengen: het blad wil een steuntje in de rug zijn van éénieder die in de dagelijkse praktijk (school, komitee, werk, op straat) zich zorgen maakt over het toenemend racisme en daar iets wil tegen ondernemen.

Naast het in beeld brengen van de terreinen waarop anti-racistische strijd wordt georganiseerd, wordt er een discussie gevoerd over wat de (on)mogelijkheden van de anti-fascistische strijd zijn, over de vraag of er sprake is van een opkomend racisme, of je de Centruumpartij moet verbieden, ... Ook een discussie over de middelen waarmee je het georganiseerde racisme te lijf wilt gaan.

Daarnaast wordt extreem-rechts gevolgd in zijn ontwikkeling: onderzoek naar financieringsbronnen, onderlinge relaties, extreem-rechts bladen, racistische gebeurtenissen, ideologie van dit soort organisaties. Tevens wordt er aandacht besteed aan ontwikkelingen in andere landen, aan boeken, cultuur, ...

Een exemplaar van afdruk kost je 3,50 gulden; een abonnement voor 5 nummers f. 12,50.

Dit alles is te bestellen bij AFDRUK, Postbus 10748 - 1001 ES Amsterdam. (tel. 020/93 62 11 's namiddags op werkdagen)

De vrijzinnige lezer

Speciaal nummer over *derde wereld-literatuur*.

Meer en meer lijken uitgevers interesse te betonen voor literatuur uit de derde wereld. Wellicht is de Latijns-Amerikaanse boekenproductie daarvan bij ons de bekendste en minst vreemde,

maar literair niet minder hoogstaand zijn werken uit China, Suriname of de Caraïben. Daarenboven zijn deze boeken vaak doordrongen van de immense problematiek van de sociaal-economische en kulturele ongelijkheid met de geïndustrialiseerde wereld, zoals de samenstellers van dit themanummer stellen. Jammer genoeg komt de Islam-kultuur niet apart aan bod, maar we kunnen de redactie volgen als ze schrijft dat hiervoor een apart nummer op zijn plaats zou zijn.

Dit nummer is als volgt samengesteld: een algemeen stuk over het boek in de derde wereld, artikels over de verschillende kultuurgebieden (India, China, Spaans en Portugees sprekend Latijns-Amerika, de Caraïben, ...) met een bibliografie van de voornaamste literaire werken van de cultuur, boekbesprekingen van recent in het Nederlands vertaalde boeken (o.m. romans uit Egypte, Marokko en Algerije) en tenslotte een bibliografie van boeken over de derde wereld.

Een uitgave van het Humanistisch Vrijzinnig Centrum voor Lektuurbegeleiding, te bestellen HVCL Lange leemstr. 57 2018 Antwerpen - reknr. 001-1076065-23. abonnement 300 fr.

Projektkrant

Projektkrant "Meer dan een naailes alleen" beschrijft een poging tot samenwerking tussen Nederlandse en Marokkaanse en Turkse vrouwen. De samen-

projekt krant

stelsters hebben zelf jarenlang met buitenlandse vrouwen gewerkt.

Een uitgave van de stichting *Samen Leven, Samen Wonen*, te bestellen SWSL PB 3172 3003 AD Rotterdam - projectkrant 34 f. 3,- (+ f. 1,60 verzendingskosten) pr. 4400467

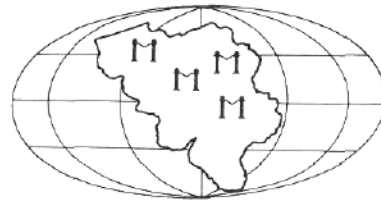
De Marokkaanse arbeider

'De Marokkaanse arbeider' is de krant van het KMAN (Komitee Marokkaanse Arbeiders in Nederland). Een arabische én nederlandstalige uitgave zijn verkrijgbaar.

De krant brengt informatie over Marokko en de Marokkaanse actualiteit wordt gevolgd. Zo komen in het laatste nummer de recente gebeurtenissen in Marokko aan bod, en verder: de kulturele akkoorden tussen Nederland en Marokko en hun achtergrond, anti-racistische acties in Europa, problemen rond de subsidiëring van de KMAN, ...

Over de situatie van de Marokkaanse migrantenvereniging, haar doelstellingen en haar houding t.o.v. de Amicales, schrijft men: "Het KMAN tracht een antwoord te geven op de problemen van de Marokkanen in Nederland en hen te steunen in hun eisen. Dit is niet gemakkelijk, gezien het analfabetisme en de angst voor onderdrukking, die een gevolg zijn van een psychologisch gedrag dat te wijten is aan politieke en sociale structuren in het moederland. ... De activiteiten van de KMAN zijn gericht op versterking van de rechtpositie, verbetering van de levensvoorwaarden en verzekering van de waardigheid als mensen en de veiligheid van de Marokkaanse gemeenschap. Daarnaast heeft de KMAN zich gericht op het streven te ontsnappen aan de overheersing die het Marokkaanse regime tracht uit te breiden naar in Europa levende Marokkanen."

Jaarabonnement f. 20,- steunabonnement f. 30,- over te maken op giro nr. 3841454 t.n.v. Kommissie Krant KMAN PB 21520 3001 AM Rotterdam

De Vlaams-Arabische Vereniging heeft, in samenwerking met de Liga van Arabische Staten, een wetenschappelijke prijs uitgelooft voor werken die een betrokkenheid vertonen op de Arabische wereld. Komen in aanmerking: verhan-

delingen van de tweede cyclus universitair of gelijkgesteld onderwijs.

Inlichtingen: Oude Herreweg 17 9751 Asper tel. 091/84.24.83

KOLLOQUIUM

Buitenlandse minderheden in Vlaanderen en België.

Programma - vrijdag 25 mei 1984

- 9.00 u Verwelkoming
- 9.30 u Inleiding door mevr. Steyaert, Gemeenschapsminister.
- 9.45 u Inleiding door A. Martens
situering van de buitenlandse minderheden
- 10.00 u demografie - natuurlijk reproductiesysteem, door W. Dumon
antropologie - sociaal-culturele structuur, door E. Roosens
- 11.15 u sociale economie - produktiesysteem en sociale zekerheid, door F. Moulaert
pedagogie - onderwijssysteem, door M. Van Spaandonck
- 12.00 u pedagogie - onderwijssysteem, door L. Heyerick
menselijke geografie - stads- en woonsystemen, door C. Kesteloot
- 14.30 u politieke sociologie - het na-oorlogs immigratiebeleid, door A. Martens
politieke sociologie - politieke structuur, door J. Vranken
- 15.15 u geneeskunde - gezondheidssysteem, door R. Peeters
recht - juridische integratie van het vreemde recht in het Belgisch recht op privaatrechtelijk vlak, door J. Erauw
- 16.30 u recht - bestaansmiddelen van vreemdelingen in juridisch perspectief, door H. Verschuere, T. de Moffarts, V. Hobin
geschiedenis - historische ontwikkeling en tradities, door E. Stols
- 17.15 u filosofie - denksystemen, door R. Commers
- 18.00 u receptie

Programma - zaterdag 26 mei 1984

- 9.30 u *La recherche en sciences sociales et la politique migratoire dans la communauté française de Belgique: bilan et evaluation*, door A. Bastenier en F. Dassetto
overzicht en evaluatie van het migratiebeleid in :
 - 11.00 u Nederland, door R. Penninx
 - 12.00 u Duitsland, door U. Andersen
 - 14.30 u Frankrijk, door E. Temine, J. Costa-Lascoux
 - 15.30 u internationale instellingen en organisaties
 - 16.30 u synthese door A. Martens en F. Moulaert
 - 17.00 u samenvatting studiekommissie

Op 25 en 26 mei gaat aan de V.U.B. een internationaal kolloquium door met de steun van de Vlaamse regering en georganiseerd door professoren en wetenschappers van alle Vlaamse universiteiten. Het heeft de titel "De toestand van de buitenlandse minderheden in Vlaanderen en België. Een wetenschappelijke benadering" meegekregen, omdat de organisatoren van mening zijn dat het migrantenbeleid geen rekening houdt met de wetenschappelijke kennis van het fenomeen migratie. Integendeel, men reageert op emotionele gronden en argumenteert met persoonlijke ervaringen. Dit kolloquium wil een 'grondige wetenschappelijke beleidsgrond' bieden, die kan ingepast worden in de informatiekampagne naar het Vlaams publiek toe.

De eerste dag wordt een overzicht gegeven van de wetenschappelijke kennis van de buitenlandse minderheden in België. De tweede dag komen getuigenissen over het beleid in Wallonië en in de buurlanden aan bod. Een derde stap is de oprichting van een studiekommissie, die op 26 mei voor het eerst bijeenkomt en die voorstellen wil formuleren voor een positief integratiebeleid.

Verdere inlichtingen: G. Bruyninckx, S.O.I. Van Evenstraat 2 C 3000 Leuven tel. 016/23.71.45 toestel 110 (ma. en dond.)